

NYHETER OM EU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ AUGUSTI 2007

De nationella parlamenten försvagas med det nya EU-fördraget

"De nationella parlamentens roll stärks. Dessa ges nu ökade möjligheter att kunna invända mot kommissionens förslag om de anser att ett förslag bör behandlas på nationell nivå istället för av EU", skriver Fredrik Reinfeldt på Svenska Dagbladets debattsida om det nya EU-fördrag som statsministern och hans kollegor i de andra 26 EU-länderna i princip enade om på junitoppmötet i Bryssel.

I toppmötets slutsatser finns ett mandat till den numera inledda regeringskonferensen (IGC). Där sägs att "När det gäller de nationella parlamenten kommer deras roll att ytterligare förstärkas". Det ska ta sig uttryck i en ny mekanism för den så kallade subsidiaritetsprincipen (som i vilselärande svensk översättning kallas närhetsprincipen).

Det är emellertid minst sagt tveksamt om man kan hävda att IGC-mandatet faktiskt innebär att de nationella parlamentens roll förstärks, vare sig allmänt eller i "subsidiaritetskontrollen". Enligt mandatet ska "en ny allmän artikel [...] återspegla de nationella parlamentens roll". Detta innebär dock inte mer än att de bestämmelser som finns i det ratade konstitutionsförslaget, och som rör de nationella parlamenten, samlas i denna nya artikel.

I fråga om subsidiaritetsprincipen är de nationella parlamentens roll att "i enlighet med de förfaranden som anges i protokollet" (om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna) "se till" att den följs. Detta protokoll ger inte de nationella parlamenten tillräckliga verktyg för att säkerställa att principen följs. Det har heller inte varit avsikten. Den dominerande uppfattningen inom unionen är värtom att de nationella parlamenten

inte bör ges möjlighet att blockera lagstiftningsprocessen på EU-nivå. Av rapporteringen från junitoppmötet framgår att Sverige tillhörde de länder som motsatte sig ett förslag från Holland om att ge de nationella parlamenten verklig makt över kommissionens förslag till nya EU-lagstiftning. Jämfört med det förkastade konstitutionsförslaget förlängs, enligt IGC-mandatet, den tidsfrist de nationella parlamenten får för att lämna sina yttranden från sex till åtta veckor. I mandatet sägs vidare att om en majoritet – mer än hälften – av de nationella parlamenten motsätter sig ett lagstiftningsförslag ska kommissionen se över sitt förslag. Det är en försvagning av de nationella parlamentens möjligheter att driva fram en omprövning – tröskeln enligt protokollet i konstitutionsförslaget är en tredjedel och i vissa fall en fjärdedel av de nationella parlamenten.

Kopplat till den nya tröskeln infördes i IGC-mandatet ett "särskilt förfarande". Om en majoritet av de nationella parlamenten framför att ett visst förslag står i strid med subsidiaritetsprincipen, och kommissionen efter förnyad prövning väljer att stå fast vid sitt förslag ska frågan underställas rådet och parlamentet var för sig. De ska då "särskilt beakta de motiveringar som avgivits och delas av majoriteten av de nationella parlamenten", samt kommissionens motivering för att stå fast vid sitt förslag. Om minst 55 procent av EU-rådets medlemmar (regeringarna), eller en enkel majoritet av EU-parlamentets ledamöter, stöder de nationella parlamentens uppfattning ska lagförslaget inte behandlas vidare. (Händer det har EU-kommissionen alltid möjlighet

att lägga fram ett annat förslag i samma fråga.)

Att EU:s ministerråd och EU-parlamentet ska ta ställning och därvid beakta de nationella parlamentens argument, ger de nationella parlamenten som sådana inte någon ytterligare roll i beslutsprocessen. Den roll de tilldelas enligt IGC-mandatet tar, liksom enligt konstitutionsförslaget, slut i och med att de avlämnat sina yttranden.

För att sammanfatta: Jämfört med konstitutionsförslaget är det i detta "särskilda förfarande", samt i den med två veckor förlängda tidsfristen, som de nationella parlamentens påstått förstärkta roll ligger. Detta ska vägas mot att tröskeln för omprövning höjs från en tredjedel och i vissa fall en fjärdedel, till en majoritet av de nationella parlamenten i IGC-mandatet.

Den förhärskande uppfattningen inom EU är att de nationella parlamenten ska ha en roll inom unionen, men att denna roll inte ska få innebära att de kan hindra, eller direkt delta i, beslut om rättsakter.

De nationella parlamentens roll i unionens beslutsprocess är med andra ord att agera statister. Deras möjligheter att påverka lagstiftningen är försumbar, samtidigt blir de till händer och fötter bakbundna av de lagar unionen stiftar. Det är obegripligt att hur någon kan beskriva IGC-mandatet som en framgång för de nationella parlamenten. I praktiken är de nationella demokratierna istället den stora förloraren. Nationell rätt blir underordnad EU-rätten mycket mer tydligt än tidigare och en massiv överföring av makt från de nationella parlamenten till EU:s institutioner överstatliga och odemokratiska blir verklighet om förslaget till nytt fördrag går igenom.

Ingen kom på något nytt

Lotta Fogde, tidigare socialdemokratisk statssekreterare, skriver i Dagens Nyheter den 7 juli med anledningen av det EU-toppmöte i juni som enades om ramarna för ett nytt EU-fördrag:

”Dags att sätta punkt för den reflektionsperiod som utlystes efter att medborgarna i Frankrike och Holland röstade nej till EU-konstitutionsförslaget i folkomröstningar.

Men reflektion verkar inte vara EU-ledarnas starka sida. Ingen kom på något. Alltså fattade man samma beslut en gång till. Att på allvar ompröva innehållet i den nedröstade EU-konstitutionen visade sig alltför mödosamt. Kanske var det ingen som ville. Pausen blev en belastning för statsministrarna och presidenterna snarare än en chans att tänka nytt och radikalt. Därmed har EU:s högsta politiker, särskilt de franska och holländska, skickat en kraftfull signal till sina medborgare att de prioriterar bort unionsbyggets legitimitet. Folkomröstningar är tydligen bara bra när medborgarna röstar ja. Annars tyder de på folklik förvirring.”

Svenska ministrar kräver miljövänligt smink

Regeringen vill att EU ska ta hänsyn till vilken miljöpåverkan kosmetika har och hur det påverkar människors hälsa. Tre ministrar tar nu kontakt med EU-kommissionen.

Näringsminister Maud Olofsson (c), miljöminister Andreas Carlgren (c) och socialminister Göran Hägglund (kd) har skrivit brev till EU:s industrikommissionär Günter Verheugen och miljökommissionär Stavros Dimas. De uttrycker sin oro för att EU-kommissionen inte tar upp miljöaspekter när den nu börjat se över reglerna för kosmetika och hygienprodukter.

EU vill ha billigare porto i Sverige

EU-kommissionen kräver att Sverige skrotar momsens på posttjänster. Det skulle medföra att det blir billigare att skicka brev och paket. Ett frimärke som kostar 5 kronor skulle då hamna på cirka 3,75 kronor.

Kommissionen hänvisar till en EU-regel från 1970-talet som säger att posttjänster ska momsbefrias.

Kommissionen menar att olika momsregler snedvrider konkurrensen i EU. Nu hotas Sverige av att anmälas till EU:s domstol. Det gäller även Storbritannien och Tyskland.

Folkpartiet vill ha ny omröstning om euron

Folkpartiets ledning vill ha en ny omröstning om EMU. Partistyrelsen kommer att lägga fram förslaget för landsmötet i september, uppger SVT:s Rapport.

För fyra år sedan genomförde Sverige en folkomröstning om fullt medlemskap i EU:s valutaunion EMU med överstatlig valuta (euro) och centralbank. Nejsidan vann med 55,9 procent mot ja-sidans 42 procent.

– Vi respekterar naturligtvis utslaget i folkomröstningen, men tycker ändå att man kan bedriva opinion för någonting man tror på, säger EU-minister Cecilia Malmström till TT.

Den borgerliga regeringen har tidigare sagt att det inte är aktuellt med en ny folkomröstning under nuvarande mandatperiod.

Postmonopolen ska upphöra

De resterande monopolerna på posttjänster inom EU ska upphöra den 31 december 2010, enligt ett beslut i EU-parlamentet. Det är två år senare än vad EU-kommissionen föreslagit. Därmed försvinner ensamrätten för statliga bolag att leverera brev under 50 gram. Men för att avregleringen ska kunna genomföras måste också EU:s ministerråd (regeringarna) godkänna planerna. Sverige och flera andra EU-medlemsländer har redan avreglerat och marknadsanpassat sina posttjänster, medan andra länder behållit sina offentliga monopol.

– Sverige framhålls i EU-debatten som ett lyckat exempel på avreglering av posten, säger Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för vänsterpartiet. Men det talas tyst om att den svenska avregleringen får hård kritik av många. Det är trist att även resten av EU nu ska trampa nedför denna dystra väg mot

förlorade arbetstillfällen och kraftiga försämringar av viktig samhällsservice.

Nya medlemmar får hård kritik

Bulgarien och Rumänien får kritik för att de inte gör tillräckligt för att motverka korruption och organiserad brottslighet.

När Bulgarien och Rumänien blev EU-medlemmar vid årsskiftet sattes olika skyddsklausuler upp. Länderna måste genomföra en rad förändringar framför allt när det gäller kamp mot korruption och organiserad brottslighet, annars aktiveras klausulerna och unionen kan då införa sanktioner.

– Vi föreslår inte att klausulerna ska utlösas, men kommissionen håller ett vakande öga, varnar EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso.

Portugal nytt ordförandeland

Portugal tog över som ordförandeland i EU den 1 juli. Premiärminister José Sócrates presenterade Portugals prioriteringar i slutet av juni i Bryssel. Förutom ambitionen att slutföra förhandlingarna om det nya fördraget pekar Portugal ut tre områden som landet kommer att prioritera. Den första är Lissabonprocessen för en konkurrenskraftig ekonomi, där bland annat ”sunda statsfinanser” betonas. Det andra området är samarbetet om rättsliga och inrikes frågor, till exempel brottsbekämpning och invandring. Portugal vill bland annat att EU-länderna ska få en gemensam invandringspolitik.

Det tredje viktiga området för Portugal det kommande halvåret är utvidgningen och EU:s relationer med andra delar av världen.

Sju av tio svenskar vill rösta om EU-fördraget

Bara 29 procent av de tillfrågade i en ny Sifo-mätning accepterar att riksdagen tar beslutet om det nya EU-fördraget utan att först låta väljarna säga sitt i en ny folkomröstning. Så mycket som 67 procent svarar att de vill folkomrösta på frågan från Sifo: ”Hur tycker du att svenska folket ska ta ställning till hur EU styrs – via riksdagsbeslut eller i folkomröstning?”.